

Гриб В. І. Орієнтація на соціальну державу як ідеальна модель публічної служби для України / В. І. Гриб, О. П. Конотопенко, А. Д. Юзвак // Управління та адміністрування в умовах протидії гібридним загрозам національній безпеці : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 7 грудня 2020 року). – Київ : ДУІТ, 2020. С. – 215-217

Орієнтація на соціальну державу як ідеальна модель публічної служби для України

Гриб В.І. ,

к.філос.н, доцент, доцент кафедри права і публічного управління Вінницького державного педагогічного університету

Контопенко О.П.,

к.філос.н, доцент, доцент кафедри права і публічного управління Вінницького державного педагогічного університету

Юзвак А.Д.,

ст. факультету історії, права і публічного управління Вінницького державного педагогічного університету

Система публічного управління в країнах «старої Європи» забезпечує якісне виконання державних функцій, сприяє підняттю авторитету та престижу влади, росту легітимності управління. Наявність публічної служби в європейських державах дає можливість максимально враховувати інтереси населення, дозволяє краще контролювати надання соціальних послуг населенню. Це дійсно дає підставу, щоб називати ці країни правовими та соціальними.

Але які з моделей є найбільш вдалими чи привабливими для нас? Дати однозначну відповідь не можна, бо кожна має як свої плюси так і недоліки. Візьмемо публічну службу Франції, вона вигідно відрізняється від аналогічних систем інших країн своєю соціальною спрямованістю. В цій державі акцент робиться на тих інститутах, що відповідають запитам населення та мають найбільшу значимість для повсякденного життя. Тому державу у Франції можна впевнено назвати соціальною, бо саме до такої мети має прагнути кожна сучасна демократична держава.

Перевагою публічної служби у Швейцарії є її максимальна приближеність до населення. Це забезпечується значними повноваженнями щодо формування та регуляції діяльності публічних органів та служб не за рахунок державного законодавства, а завдяки владі кантонів і общин. За рахунок цього вимоги громадян швидше доходять до влади, а вона вже реагує на їх виконання. Такий спосіб устрою публічної служби забезпечує мобільність влади, її ефективну взаємодію з населенням.

Німецька система публічного управління приваблює своєю впорядкованістю, логікою побудови ієрархії публічних службовців. Всі публічні службовці підрозділяються на три категорії: чиновники, службовці і робітники. Громадяни, діяльність яких так чи інакше пов'язана з виконанням функцій держави, представляють єдиний прошарок, але мають окремі відмінні риси в сенсі права, зумовлені наявністю владних повноважень наданих їм державою. Незалежно від того, є громадянин чиновником, службовцем чи робітником, він соціально захищений державою та є її представником під час виконання своїх службових обов'язків. Так досягається статусність особи, що здійснює діяльність від імені держави. Але при цьому не

спостерігається ефекту відчуження від суспільства та людей, як це можна побачити в нашій країні з надзвичайно роздутим та бюрократизованим апаратом.

«Політики та науковці констатують, що в сучасній Україні йде дуже складний процес становлення системи місцевого самоврядування. Зразком для цього процесу повинні стати розвинуті країни Європейського Союзу, а не «путінсько-медведєвська» Росія. Саме їх досвід в цій галузі наша держава повинна активно використовувати, якщо вона дійсно хоче стати частиною цивілізованої Європи, а не «сірою буферною зоною» чи, не дай Боже, частиною «євразійського простору», «русского мира» і т. ін.» [1, с.199]. Якщо врахувати досвід устрою публічної служби провідних європейських країн, то можна створити модель, яка в ідеалі мала б мінімум негативних рис та максимум позитивних. Такий ідеальний варіант нам представляється наступним чином: в публічну службу мають бути включені всі державні органи, установи, організації (пов'язані з виконанням функцій держави), а люди зайняті в них мають визначатися як публічні службовці. Законодавство про публічну службу має бути визначене на загальнодержавному рівні, а найбільший обсяг повноважень в цій сфері має належати адміністративно-територіальним одиницям та органам місцевого самоврядування, бо саме вони є найбільш наближеними до населення [2]. При цьому тенденцією має стати орієнтація на соціальну державу, а це означає, що публічні інститути, які реалізують соціально спрямовану діяльність повинні бути на першому місці, для того щоб мінімізувати негативні устремління в бік бюрократизації та кастизації службового апарату. Іншими словами державний сектор має стати відповідальним перед населенням адміністратором, якому потрібен контроль та аудит.

Список використаних джерел:

1. Дзера М.М., Прокіп А.В., Органи місцевого самоврядування у системі Регіональних інститутів влади країн Європейського Союзу та України. / Дзера М.М., Прокіп А.В., // Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького Том 13 №2 (48) Частина 3, 2011. – С. 194-200
2. Європейська хартія місцевого самоврядування // www.niss.gov.ua.